

*Ewaluacja modernizowanego systemu
doskonalenia nauczycieli.*

*Projekt System doskonalenia nauczycieli oparty na
ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół,
Poddziałanie 3.3.1 Kapitał Ludzki*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Coffey International Development
- Ośrodek Ewaluacji

Badanie realizowane było w latach 2013-2014.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przedmiotem badania była ocena **modernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli.**

Koncepcja modernizacji została opracowana w ramach projektu systemowego, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE) **System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół** (Poddziałanie 3.3.1 PO Kapitał Ludzki).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ewaluacja, łączy model ewaluacji kształtującej i ewaluacji podsumowującej.

- *Ewaluacja podsumowująca (summative evaluation)*

Przede wszystkim koncentruje się na wpływie – daje odpowiedź na pytanie “**co**”.

Obiektywna ocena zmian, które zaszły oraz wpływu interwencji na te zmiany.

- *Ewaluacja kształtująca (formative evaluation)*

Ewaluacja procesu – daje odpowiedź na pytania “**jak**” i “**dlaczego**”.

Ocena interwencji, która jest wdrażana. Koncentruje się na ocenie, czy interwencja jest wdrażana zgodnie z zamierzeniami, czy jest wdrażana poprawnie, co działa i dlaczego.

Ewaluacja skupiła się na ocenie nowego modelu kompleksowego wspierania pracy szkoły oraz jego relacjach z istniejącym i docelowym systemem doskonalenia nauczycieli.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uczestnikami ewaluacji byli:

- Nauczyciel
- Trener
- Dyrektor szkoły i przedszkola
- Koordynator sieci
- SORE
- **Kierownik Projektu**
- **Przedstawiciel JST**

Koncepcja rdzenia nauczania

Jako punkt wyjścia do badania przyjęto koncepcję **rdzenia nauczania** (*instructional core*), którą sformułował badacz jakości edukacji z uniwersytetu Harvarda, Richard Elmore.

Zgodnie z tą koncepcją **poprawa efektów nauczania** możliwa jest tylko przez zmiany w jednym z trzech **obszarów**:

- **Poprawy wiedzy i umiejętności nauczycieli,**
- **Zmiany w treściach nauczanych,**
- **Zmiany w relacjach pomiędzy uczniem,
nauczycielem i treściami nauczania.**

Badania Johna Hattiego

Koncepcja ta znajduje również potwierdzenie w najbardziej zaawansowanych analizach czynników wpływających na jakość osiągnięć edukacyjnych uczniów. Przeprowadzona przez prof. Johna Hattiego synteza ponad 800 meta-analiz odnoszących się do efektów uczenia się pokazuje wyraźnie, że największy wpływ na efekty ma nauczyciel, program oraz sposób uczenia.

J. Hattie, *Visible learning; A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*, Routledge, 2009, s. 18

Z raportu firmy McKinsey & Company (w którym opisano szczegółowo 20 doskonalących się systemów edukacji z całego świata, w tym system Polski) wynika, że rozwój systemu edukacji dokonuje się zwykle w następujących obszarach:

- poprawa programów nauczania i standardów wymagań,
- stworzenie odpowiedniego systemu wynagradzania oraz nagradzania nauczycieli i dyrektorów,
- **poprawa umiejętności zawodowych nauczycieli i dyrektorów,**
- ocenianie uczniów,
- stworzenie systemu zbierania informacji edukacyjnych i sterowanie poprawą poprzez publikację dokumentów programowych,
- zmiana prawa oświatowego.

Mc Kinsey, Raport: Jak najlepiej doskonalone systemy szkolne na świecie stają się jeszcze lepsze.

Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013

Doskonalenie nauczycieli ma wymiar strategiczny – jakość pracy nauczycieli postrzegana jest jako jeden z kluczowych czynników poprawy efektów nauczania.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego na lata 2014-2020:

Podkreśla się **znaczenie jakości pracy nauczycieli** dla osiągnięć edukacyjnych. Jest to jeden z priorytetowych kierunków działań zmierzających do poprawy systemu edukacji, przewidzianych (...) *na obecnym etapie rozwoju polskiej oświaty coraz bardziej kluczowy jest rozwój samych szkół jako organizacji uczących się. Po pierwsze, kluczowe jest tu doskonalenie metod nauczania i jakość pracy nauczycieli.*

Badając nowy model doskonalenia nauczycieli,
zastanawiano się, czy jego wdrożenie faktycznie
wpływa na to, **co nauczyciel robi w klasie.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Mocne strony systemu doskonalenia:

- Stosunkowo duża liczba placówek zajmujących się doskonaleniem i wspieraniem pracy nauczycieli.
- Znajomość realiów funkcjonowania systemu edukacji.
- Kadra obecnego systemu doskonalenia.
- Dostępność oferty i pomocy ze strony placówek doskonalenia i wspierania pracy szkół.
- Jakość oferty doskonalenia nauczycieli .
- Wyposażenie i doświadczenie placówek zajmujących się doskonaleniem i wspieraniem szkół i nauczycieli .
- Źródła finansowanie obecnego systemu – zgodnie z artykułem 70a ustawy - Karty Nauczyciela

Obszary problemowe aktualnego systemu doskonalenia nauczycieli.

- Indywidualizacja wsparcia
- Niepełna diagnoza potrzeb
- Ograniczona dostępność placówek doskonalenia
- Jakość doskonalenia
- Wpływ doskonalenie na zmianę sposobu działania szkoły
- Słaba motywacja do zmiany

Kierunki zmian – koncepcja i test nowego modelu wspierania pracy szkoły

- adresowanie wsparcia do szkół, a nie wyłącznie do pojedynczych nauczycieli lub ich grup
- pomoc szkole w rozwiązywaniu problemów
- oparcie wsparcia na analizie indywidualnej sytuacji szkoły
- wsparcia jako proces
- uwzględnianie w procesie wsparcia efektów kształcenia

Wprowadzenie w życie tych założeń odbywało się w trzech etapach:

- poprzez zmianę prawa (odpowiednich rozporządzeń),
- poprzez realizację projektu systemowego „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół” – opartego na rekomendacjach z przywoływanych wcześniej badań i analiz,
- poprzez projekty pilotażowe realizowane na poziomie powiatu.

Ewaluacja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

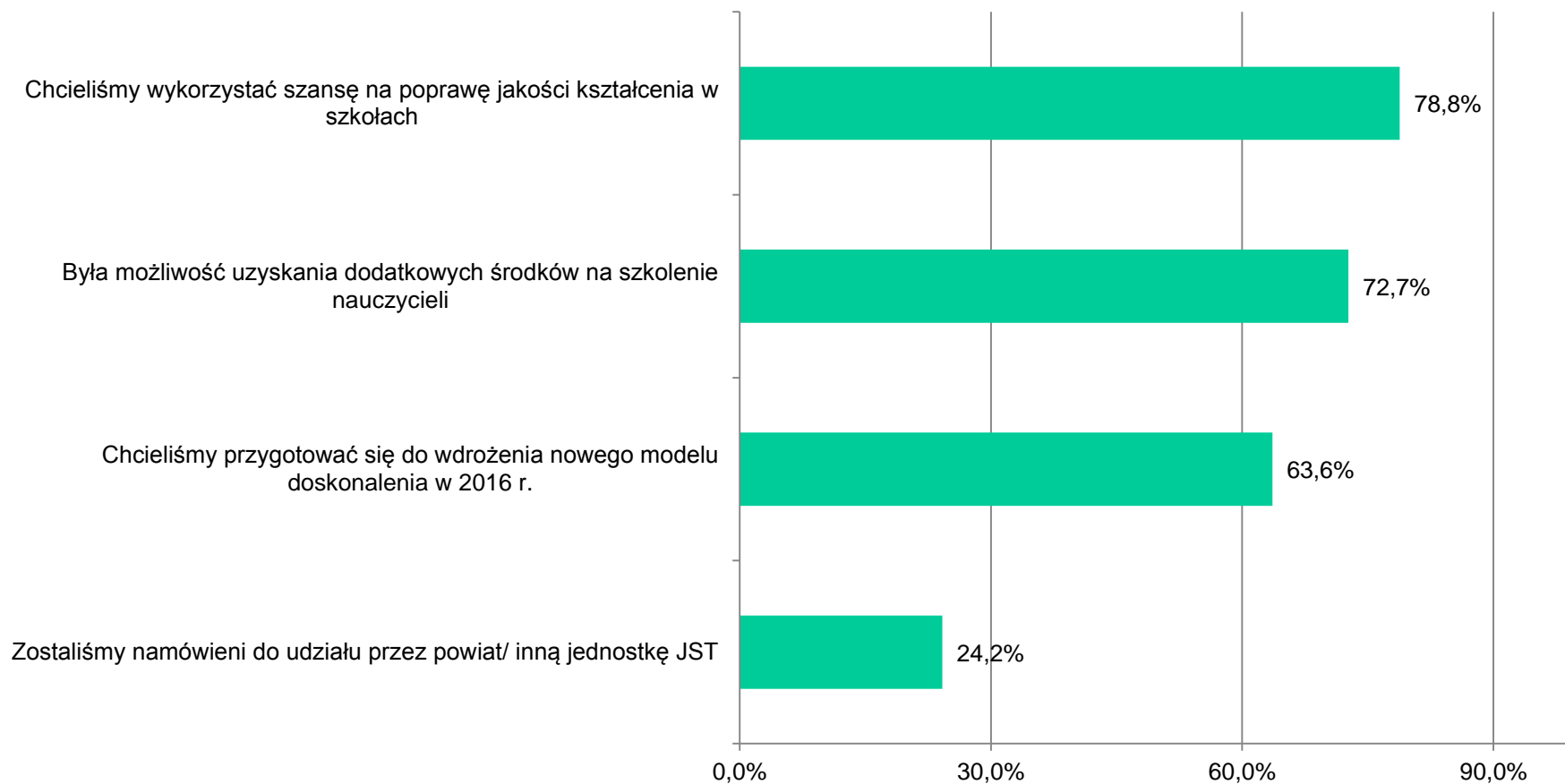
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zdecydowana większość rozmówców w trakcie badań jakościowych ocenia nowy **model doskonalenia pozytywnie**. Uznają oni, że odpowiada on zdecydowanie lepiej na potrzeby szkoły i w większym stopniu może on przyczynić się do poprawy jakości jej działania w wybranych obszarach niż dotychczasowe formy wsparcia.

Przyczyny angażowania się JST w realizację projektów pilotażowych

Dlaczego samorządy przystąpiły do projektu?

Wykorzystanie możliwości – przez część powiatów projekt postrzegany był jako źródło dodatkowych funduszy na doskonalenie nauczycieli oraz możliwość praktycznego przygotowania się do nowych zasad funkcjonowania systemu wspierania pracy szkoły,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dlaczego samorządy przystąpiły do projektu?

Odpowiedź na istniejące deficyty – część samorządów postrzegała projekt jako możliwość rozwiązania lub złagodzenia istniejących problemów i słabości istniejącego modelu doskonalenia nauczycieli.

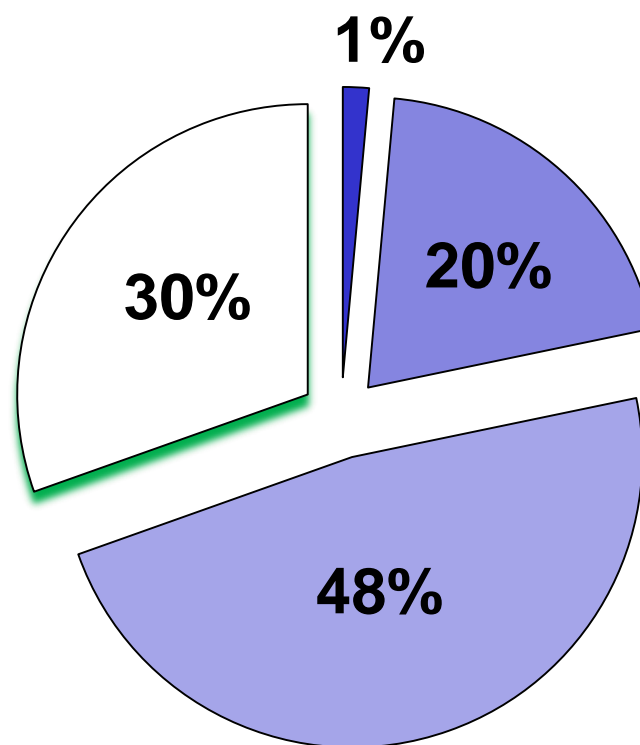
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nastawienie organów prowadzących szkoły i przedszkola do nowego modelu doskonalenia nauczycieli i wsparcia szkół

■ Raczej negatywnie ■ Neutralnie ■ Raczej pozytywnie □ Zdecydowanie pozytywnie

Dlaczego nie wszyscy przystąpili?

Głównymi przyczynami nieangażowania się samorządów był brak odpowiednich zasobów kadrowych, brak wiedzy, zaangażowanie w inne projekty edukacyjne czy też brak zainteresowania szkół i placówek projektem.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Badania jakościowe dowodzą, że **przekonanie i przygotowanie dyrektorów ma kluczowe znaczenie dla powodzenia całego przedsięwzięcia**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Oferty w powiatach:

1	Techniki uczenia się i metody motywujące do nauki	127	93%
2	Jak pomóc uczniowi osiągnąć sukces edukacyjny	125	92%
3	Rodzice są partnerami szkoły	106	78%

Sieci w powiatach

- rozwijania twórczego myślenia uczniów
- roli dyrektora szkoły
- wspierania dziecka w uczeniu się matematyki.

Stan zaawansowania projektów pilotażowych **nie pozwala** odpowiedzieć na kluczowe pytanie – **jaki jest wpływ nowego modelu na uczniów**. Jak wynika z badań jakościowych, dla części uczestników projektu od początku było jasne, że kluczowym rezultatem projektu ma być zmiana na poziomie ucznia.

Założenie, że wsparcie dla szkoły jest procesem stanowi jeden z filarów nowego modelu.

Brakowało jednoznacznych odniesień do całości procesu, ze szczególnym uwzględnieniem etapu wdrażania zmiany na poziomie szkoły i kolejnych latach realizacji wspomaganiania.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wynikało to z dwóch głównych powodów:

- niedostatecznego przygotowania szkół (zwłaszcza nauczycieli) do wdrażania nowego modelu, co skutkowało m.in. brakiem ich otwartości i nieufnością wobec nowego modelu.
- niedostatecznych kompetencji SORE, którzy diagnozę koncentrowali wokół wyboru jednej z 24 ofert wsparcia, a nie odkrywania rzeczywistych potrzeb szkoły, co utrudniało pogłębienie diagnozy.

Kompleksowość i procesowość wsparcia

Nauczyciele nie zawsze widzą cały proces i kompleksowość wsparcia. Koncentrując się na „szkoleniach z Unii”, nie dostrzegają, że wynikają one z diagnozy i doprowadzić mają do wypracowania konkretnych propozycji zmiany.

Efekty kompleksowego wspierania nie są badane w sposób systematyczny ani na poziomie szkoły, ani na poziomie wyższym (powiatu, kraju). Powoduje to brak informacji zwrotnej na temat zmian w pracy szkół. Tego typu informacja jest niezbędna dla planowania doskonalenia pracy szkoły w kolejnych latach.

Realizacja bogatego i szczegółowego planu pracy, zarówno na poziomie szkoły, jak i sieci, powoduje duże obciążenie dla grona pedagogicznego. W dłuższej perspektywie prowadzić to może do przeciążenia pracowników placówek, ich zniechęcenia i wycofania się z nowego modelu.

Podsumowanie:

Kluczowymi elementami nowego systemu, które decydują o jego wysokiej ocenie z punktu widzenia trafności, skuteczności i użyteczności są:

- instytucja doradcy szkoły,
- roczny plan wspomagania, opracowany na podstawie diagnozy,
- autonomia szkoły.

Dziękuję za uwagę.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

